

Advies over de beleidsbrief onderwijs en vorming 2010- 2011

Vlaamse Onderwijsraad
Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel
T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18
www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies over de beleidsbrief onderwijs en vorming 2010-2011

1 Situering

De Vlaamse Regering heeft op 22 oktober 2010 haar principiële goedkeuring gehecht aan de Beleidsbrief Onderwijs 2010-2011. Op 25 oktober 2010 ontving de Vlor de vraag van Minister Smet om advies te verstrekken.

In deze beleidsbrief beschrijft de Minister zijn plannen voor het komende werkjaar. Dit advies heeft niet de bedoeling om over alle dossiers die in deze beleidsbrief aan de orde zijn, nu al een grondig advies uit te brengen. Over heel wat thema's bracht de Vlor eerder al een advies uit. Over andere dossiers plant hij in de nabije toekomst een advies. Over deze onderwerpen beperkt de raad zich tot een verwijzing naar het betreffende advies. Bij de onderwerpen waarover de Vlor hier wel advies uitbrengt, beperkt hij zich tot de vermelding van enkele knelpunten. De Vlor zal over die onderwerpen een grondig advies uitbrengen op het ogenblik dat een conceptnota of een voorontwerp van decreet voorligt.

Het advies volgt zoveel als mogelijk de opbouw van de beleidsbrief.

Het advies werd voorbereid door een werkgroep van de Algemene Raad onder voorzitterschap van Mevr. Mia Douterlungne, op basis van een insteek van de deelraden Basisonderwijs, Secundair Onderwijs, Hoger Onderwijs en Levenslang en Levensbreed Leren. Het ontwerpadvies werd besproken op de Algemene Raad van 25 november 2010 en unaniem goedgekeurd.

2 Algemene vragen en bedenkingen

Vooraleer punctueel op de strategische en operationele doelstellingen in te gaan, brengt de Vlor een aantal algemene bedenkingen in herinnering die hij reeds formuleerde bij het advies over de Beleidsnota:

- De raad beklemtoont opnieuw het belang van een participatief onderwijsbeleid en van de rol van de Vlor als adviesraad. Dat impliceert ook respect voor de randvoorwaarden daarvan, zoals haalbare adviestermijnen, realistische planning en duidelijke beleidsagendering, waardering voor de rol van de verschillende actoren ...
- De raad voegt hier nog de opmerking aan toe dat het ook voor scholen en besturen cruciaal is om door de overheid tijdig geïnformeerd te worden over nieuwe beleidsmaatregelen, zodat ze hun beleid kunnen plannen en er tijdig mee starten.
- De Vlor hecht veel belang aan grondige beleidsevaluaties en dringt er opnieuw op aan dat de onderwijspartners betrokken worden bij het bepalen van de focus van de evaluaties.
- De raad vraagt transparantie over de sturingsmechanismen van de overheid en wijst op de nood aan een debat over de invulling van onderwijsvrijheid. Een aantal maatregelen opgenomen in deze beleidsbrief (zoals de ontwikkeling van een educatieve portaalsite) sporen niet met een 'terughoudende' rol van de overheid.
- De raad wenst meer en duidelijke informatie over het budgettair kader van de geplande maatregelen. Deze informatie ontbreekt in de voorliggende beleidsbrief.

- De raad vraagt de overheid om de samenhang met andere beleidsdomeinen goed te bewaken (transversaal beleid). In het bijzonder voor de reeks beleidsbrieven die de leden van de Vlaamse Regering nu voorleggen, is inhoudelijke afstemming tussen ministers nodig.

Volgens de raad ontbreken een aantal aandachtspunten in deze beleidsbrief:

- Over het algemeen gaat er relatief weinig aandacht uit naar het volwassenenonderwijs en naar het buitengewoon onderwijs.
- De beleidsbrief bevat geen informatie over de verdere plannen met de Competentieagenda na 2010.
- Het Besluit Operationele doelstellingen CLB (art. 52 en 53) kondigt een evaluatie aan die op 1 september 2011 afgerond moet zijn. De Vlor vraagt om dat toe te voegen aan de regelgevingsagenda.

De raad vraagt om verduidelijking over het volgende:

- De raad stelt vragen bij de relatie tussen een aantal specifieke maatregelen/plannen en de aangekondigde hervorming secundair onderwijs. De raad stelt vast dat over het geheel van de beleidsbrief regelmatig verwezen wordt naar de hervorming secundair onderwijs. Een aantal maatregelen of plannen uit de beleidsbrief lijken al te anticiperen op de hervorming, terwijl deze nog maar in de fase van een oriëntatienota zit. De raad vraagt de overheid naar verduidelijking: is het de bedoeling om voorafnames op korte termijn te vermijden, of is het integendeel de bedoeling om nu al bepaalde elementen uit de oriëntatienota verder te ontwikkelen?
- De beleidsbrief bevat een aantal verwijzingen naar de 'interne staatshervorming'. Voor de raad is het niet duidelijk waarom deze onderwijsdossiers aan bepaalde elementen uit het Groenboek gekoppeld worden. De raad vraagt hiervoor een duidelijke motivering.

3 Punctuele opmerkingen bij de beleidsbrief

3.1 SD 1: Open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden vormen (p. 3)

De Vlor herhaalt de opmerking reeds gemaakt in het *Advies over de Beleidsnota 2009-14*, dat het ook in het hoger, het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs noodzakelijk is om te vertrekken vanuit een breed vormingsconcept (persoonlijkheidsvorming, soft goals, kritische zin, maatschappelijke participatie,).

3.1.1 OD 1.1 Jongeren voorbereiden op actief burgerschap (p. 3)

Er wordt verwezen naar een afgeronde **evaluatie**: de raad vraagt welk evaluatierapport de minister precies bedoelt. Dat is niet duidelijk in de beleidsbrief.

Zoals al in het *Advies over de Beleidsnota 2009-14* aangehaald, vindt de Vlor het belangrijk dat ook een **versterking van de participatie** van studenten in het HBO, in het hoger onderwijs en van cursisten in het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs op de beleidsagenda wordt geplaatst. Aansluitend hierbij is er ook nood aan de evaluatie van het statuut van studentenvertegenwoordigers in het hoger onderwijs.

De raad mist in de plannen i.v.m. voorbereiding op burgerschap een verwijzing naar **leerlingenrechten** en een **leerlingenstatuut**.

In verband met een **gezamenlijk aanbod 'levensbeschouwing'** naast huidige keuzemogelijkheden binnen het officieel onderwijs, verwijst de Vlor naar de vraag uit het *Advies over de Beleidsnota 2009-2014* om te verduidelijken wat de overheid precies beoogt met een 'gezamenlijk aanbod levensbeschouwing'. Gaat het om een verdere invulling van de visietekst over interlevensbeschouwelijke dialoog? Gaat het om een nieuw levensbeschouwelijk vak? Komt dit naast of in plaats van andere levensbeschouwelijke vakken? Is het een alternatief voor de bestaande vrijstellingen? Hoe kan de overheid, binnen de grenzen bepaald door de vrijheid van onderwijs en de vrijheid van godsdienst zoals verankerd in de grondwet, samenwerking tussen aanbieders van levensbeschouwelijke vakken stimuleren?

Adviezen in voorbereiding:

De Vlor bereidt een advies voor over participatie op school.

3.1.2 OD 1.2 Werken aan vredesopvoeding en herinneringseducatie (p. 4)

In verband met **herinneringseducatie** en met **educaties** in het algemeen herinnert de Vlor aan de principes geformuleerd in het *Raamadvies over educaties* (november 2009). De raad vindt het belangrijk de pedagogische missie van scholen als vertrekpunt te nemen.

3.1.3 OD 1.3 Inzetten op Educatie voor Duurzame ontwikkeling (p. 4)

Zoals al gesteld in het *Advies over de Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling (VSDO)* (oktober 2010) pleit de Vlor ervoor dat **EDO** zich op de drie poten van duurzame ontwikkeling richt. Niet alleen de ecologische, maar ook de sociale en economische poot moeten een duidelijke plek krijgen in EDO (bv. ook aandacht geven aan duurzame geletterdheid, aan gezondheidsbevordering).

De raad merkt op dat de aandacht voor duurzame ontwikkeling ook geldt voor andere onderwijsniveaus en -sectoren: het hoger onderwijs (doorheen de opleidingen en de organisatie) en alle vormen van volwassenenonderwijs. Het beleid (en eventuele projecten) mogen niet beperkt blijven tot kleuter- en leerplichtonderwijs.

Relevante adviezen:

Algemene Raad, *Advies over de Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling (VSDO)*, 23 september 2010.

Algemene Raad, *Raamadvies over educaties*, 26 november 2009.

3.1.4 OD 1.4 Meer en betere kunst- en cultuureducatie voor alle leerlingen uitwerken (p. 4)

Wat de **eindtermen muzische vorming basisonderwijs** betreft, gaat de Vlor ervan uit dat hij betrokken wordt bij de actualisering ervan.

Relevante adviezen:

Raad Levenslang en Levensbreed Leren, *Advies over de tijdelijke projecten Deeltijds Kunstonderwijs*, 9 november 2010.

3.1.5 OD 1.5 Het deeltijds kunstonderwijs (DKO) verdiepen en verbreden (p. 5)

De raad is tevreden met de duidelijke aankondiging van een formele adviesvraag over de inhoudelijke vernieuwing en over de financiering van het Deeltijds Kunstonderwijs.

De raad vraagt verduidelijking over het tijdpad: is het de bedoeling dat eerst de **eindtermen** ontwikkeld en geïmplementeerd worden en dan het structureel kader voor samenwerking, of gebeurt dat gelijktijdig?

De raad vraagt eveneens verduidelijking over de verhouding tussen de specifieke eindtermen deeltijds kunstonderwijs (waarvoor een rechtsgrond gecreëerd is) en (eventuele) specifieke eindtermen voor het kunstsecundair onderwijs.

3.1.6 OD 1.6 De begeleiding en ondersteuning van leerlingen versterken (p. 6)

De raad erkent het cruciaal belang van een **goede studiekeuze**. Mede gelet op de zware kost, zowel voor de individuele student als maatschappelijk, is het erg belangrijk dat leerlingen in staat zijn om een goed geïnformeerde studiekeuze te maken. In dat opzicht zijn alle initiatieven gericht op het verstrekken van correcte informatie toe te juichen, op voorwaarde dat ze gekaderd zijn in een globaal oriënteringsbeleid.

Op het vlak van leerloopbaanbegeleiding pleit de raad voor een samenhangende beleidsvisie over de verschillende onderwijsniveaus en –sectoren heen. Dit punt is een voorbeeld in de beleidsbrief waar de betrokkenheid van het volwassenenonderwijs ontbreekt.

De raad mist in dit deel over studiekeuze een **visie op de rol van de ouders** in de studiekeuze en mist maatregelen ter ondersteuning van de ouders.

Informatie over de **arbeidsmarkt** is belangrijk in de studiekeuze maar mag niet té sturend zijn.

Bij het initiatief van de overheid voor de ontwikkeling van een **studiekeuzewebsite** plaatst de raad de volgende kanttekeningen:

- vanuit de CLB-sector merkt men op verrast te zijn over de plannen inzake de studiekeuzewebsite. Dit initiatief van de overheid lijkt tot stand te komen los van alle contacten en overleg in kader van de Task Force VDAB-CLB;
- de zorg voor een internettoepassing mag de aandacht niet afleiden van het feit dat naast correcte informatie, een procesmatige en zelfs individuele begeleiding nodig blijft van leerlingen bij het maken van een studiekeuze;
- in het ontwikkelen van een studiekeuzewebsite is het wenselijk rekenschap te geven van de groeiende vraag naar interactiviteit; in die zin moet onderzocht worden of nieuwe sociale media, zoals facebook, geïntegreerd kunnen worden bij de ontwikkeling van de website;
- in het ontwikkelen van de website moet rekening gehouden worden met aanpasbaarheid aan mogelijke ontwikkelingen op langere termijn, zoals hervormingen in het secundair onderwijs en het hoger onderwijs;
- het is belangrijk dat de nieuwe website rekenschap geeft van bestaande tools en dat de toelevering van informatie en data door de instellingen niet tot nieuwe planlast leidt;
- In de mate de website informatie opneemt over de arbeidsmarkt, is het wenselijk ook de sociale partners te betrekken bij de ontwikkeling ervan.

Relevante adviezen:

Algemene Raad, *Advies over studiekeuze naar het hoger onderwijs*, 28 januari 2010.

I.v.m. het recht op leren voor minderjarigen in **vrijwillige of gedwongen hulpverlening**, vraagt de raad om te verduidelijken of de engagementen ook gelden voor leerlingen van buitengewoon basisonderwijs type 5.

3.1.7 OD 1.7 De aanpak van spijbelen en antisociaal gedrag versterken (p. 6)

I.v.m. **spijbelen** drukt de raad zijn bezorgdheid uit voor deze problematiek in het deeltijds beroepsonderwijs. De raad herinnert aan zijn vraag gesteld in het advies van de Raad Secundair Onderwijs over Leren en Werken om het spijbelen zowel op de leerplek als op de werkplek op te volgen.

De raad is tevreden over de vrijwilligheid van de **opvoedingsondersteuning**, maar stelt vast dat gepaste maatregelen ontbreken. Men is gekant tegen repressieve maatregelen zoals het terugvorderen van de studietoelage omdat dat zijn effect mist en pas een 2-tal jaren later impact heeft. De spijbelproblematiek is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gezin en school. De raad vindt het niet wenselijk om gezinnen die zich al in een precare financiële situatie bevinden te straffen.

I.v.m. **herstelgericht werken** herinnert de raad aan zijn vraag uit het *Advies over de Beleidsnota 2009-2014* om time-out en hergo structureel te verankeren.

Relevante adviezen:

Raad Secundair Onderwijs, *Advies over de evaluatie van het decreet betreffende het stelsel van Leren en Werken*, 3 juni 2010.

3.1.8 OD 1.8 Vanuit een preventief perspectief de psychische en fysieke gezondheid van leerlingen verhogen (p. 7)

De Vlor is tevreden met de verderzetting van het **project Gezondheidsbevordering** in de Vlor.

I.v.m. **multisporten voor de 'allerjongsten'** i.f.v. talentdetectie, herhaalt de raad zijn opmerking uit het *Advies over de Beleidsnota 2009-2014*, waarin hij zegt verbaasd te zijn dat onder deze strategische doelstelling verwezen wordt naar de vroege detectie van sporttalenten van de allerjongsten. Deze 'allerjongsten' (=kleuters?) hebben veeleer nood aan een ontwikkelingsgerichte aanpak. Een breed vormingsconcept van onderwijs en het welbevinden van leerlingen primeert op de detectie van sporttalenten.

3.1.9 OD 1.9 Genderdiversiteit in het beleid van de scholen integreren (p. 8)

De Vlor waardeert de aandacht voor een **evenwichtige samenstelling** van het onderwijspersoneel.

De raad vraagt echter om het **diversiteitsdenken** hier niet te beperken tot genderdiversiteit. Het seminarie 'Educating teachers for diversity' handelde niet enkel over genderdiversiteit maar over algemene diversiteitscompetenties voor de leraren. De raad mist in deze beleidsbrief een verwijzing naar deze algemene diversiteitscompetenties in de lerarenopleiding terwijl het daar wel een aandachtspunt is.

Verder vindt de raad dat de aandacht voor diversiteit in alle opleidingen van het hoger onderwijs, niet enkel in de lerarenopleidingen, essentieel is.

3.1.10 OD 1.10 Meewerken aan het Vlaams Jeugdbeleidsplan (p. 8)

I.v.m. de ontwikkeling van een concreet actieplan vanuit onderwijs op basis van het **Jeugdbeleidsplan 2009-2014**, verwijst de raad naar zijn *Advies over de Beleidsnota 2009-2014*, waar hij vraagt dat de onderwijspartners volwaardig betrokken worden bij deze initiatieven vanuit de zorg voor een coherent transversaal beleid.

3.1.11 OD 1.11 Bestaande einddoelen actualiseren en nieuwe eindtermen ontwikkelen (p. 8)

De Vlor vraagt dat de instellingen voor hoger onderwijs betrokken zouden worden bij de actualisering van de **eindtermen natuurwetenschappen** van de 2de graad ASO (KSO-TSO). Afgestudeerden uit het secundair onderwijs zullen deze competenties immers nodig hebben wanneer ze doorstromen naar het hoger onderwijs.

De raad wijst er op dat elke wijziging aan de eindtermen van het voltijds secundair onderwijs ook impact zal hebben op het aanbod van het volwassenenonderwijs. Voor de raad is het essentieel dat de diploma's secundair onderwijs uitgereikt in het volwassenenonderwijs en in het secundair onderwijs gelijkwaardig zouden blijven en hetzelfde civiel effect zouden hebben. Een afstemming tussen beide onderwijsniveaus is ook in het kader van trajectbegeleiding erg belangrijk.

De raad vraagt verduidelijking over de **haalbaarheidstoets technische geletterdheid**. Wat is de relatie tot de eindtermen? Wat is de relatie met de plannen voor de hervorming secundair onderwijs?

Relevante adviezen:

Raad Levenslang en Levensbreed Leren, *Advies over voorstellen van opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs*, 9 november 2010.

Raad Levenslang en Levensbreed Leren, *Advies over tweedekansleerwegen voor het behalen van een diploma SO*, 9 november 2010.

3.2 SD 2 - Kansen geven aan elk talent (p. 9)

In zijn *Advies over de Beleidsnota 2009-2014*, pleitte de Vlor al voor voldoende aandacht voor een concrete en coherente aanpak van de **ongekwalificeerde uitstroom**. Voor de raad is een tijdige en volledige uitrol van het decreet HBO 5 en Se-n-Se hier van cruciaal belang. HBO 5 en Se-n-se kunnen immers een rol spelen in het opvangen van de ongekwalificeerde uitstroom van studenten uit de bacheloropleidingen.

3.2.1 OD 2.1 De armoede bestrijden en de sociale inclusie bevorderen (p. 9)

De raad deelt het belang van deze doelstelling, maar stelt vast dat de beleidsbrief nog weinig concrete informatie bevat over de realisatie ervan. De formulering blijft vaag en omvattend.

I.v.m. de opleiding **ervaringsdeskundige armoede**, stelt de raad vast dat er sprake is van bijsturing terwijl er nog geen duidelijkheid is over de resultaten van de evaluatie.

De Vlor spreekt zijn waardering uit over de **automatische toekenning van studiefinanciering** (zoals in vorige adviezen gevraagd).

De raad vraagt naar de haalbaarheid om **studietoelagen** te differentiëren naargelang de studierichtingen die verschillen qua studiekost en daardoor niet voor alle leerlingen gelijk toegankelijk zijn. De 'knelpuntenpremie' was een andere manier om tegemoet te komen aan deze problematiek. Intussen is echter door de besparingen deze maatregel ingetrokken.

Relevante adviezen/documenten:

Raad Hoger Onderwijs, *Visietekst over armoede en hoger onderwijs*, 9 november 2010.

Adviezen /documenten in voorbereiding::

Algemene Raad, Probleemverkenning gezin-school

Algemene Raad, gepland advies over armoedebestrijding.

Algemene Raad, gepland advies over een kwalificerend onderwijsbeleid.

3.2.2 OD 2.2 De participatie aan het kleuteronderwijs maximaliseren (p. 9)

De minister kondigt een evaluatie aan van de decretale maatregelen rond de **toelatingsvoorwaarden lagere school** (en van de taalproef). De raad vraagt verduidelijking over de wijze waarop het effect van de maatregelen gemeten zal worden.

3.2.3 OD 2.3 Leerzorg en een zorgcontinuüm uitbouwen (p. 10)

De raad vraagt zich af of de vooropgestelde timing van het **basisdecreet leezorg** haalbaar is.

I.v.m. **Prodia** merkt de raad op dat dit project nog niet is afgerond. Tot nu zijn enkel protocollen voor dyslexie en dyscalculie beschikbaar.

Wat de **tolkondersteuning** betreft, wil de raad graag kennis nemen van de inhoud van de visienota en van de conclusienota.

De raad vraagt om ook voor de andere onderwijsniveaus en -sectoren **dyslexiesoftware** beschikbaar te maken (volwassenenonderwijs, DKO, hoger onderwijs). Wanneer leerlingen met een functiebeperking de stap naar het hoger onderwijs zetten, moeten zij ook verder aanspraak kunnen maken op de leerhulpmiddelen die zij in het secundair onderwijs ter beschikking hadden.

De raad wijst er op dat de actualisering van de regeling **revalidatie tijdens de lestijden** impact heeft op de werkbelasting van het personeel. De personeelsgeleding betreurt daarom dat ze niet werd uitgenodigd voor het overleg dat aan deze maatregel voorafging.

Relevante adviezen:

Raad Hoger Onderwijs, *Advies over de invulling van het VN-verdrag voor gelijke rechten voor personen met een handicap voor het Vlaamse hoger onderwijs*, 24 juni 2010.

Raad Hoger Onderwijs, *Advies over de registratie van studenten met een functiebeperking*, 12 juni 2007.

3.2.4 OD 2.4 De hervorming van het secundair onderwijs op de sporen zetten (p. 14)

De raad vraagt ook hier verduidelijking over het verband met de **interne staatshervorming**.

Advies in voorbereiding:

De Raad Secundair onderwijs bereidt een advies voor over de oriëntatienota m.b.t. hervorming van het secundair onderwijs.

3.2.5 OD 2.5 Diplomagerichte trajecten in het volwassenenonderwijs en de werking van de examencommissie van de Vlaamse gemeenschap bijsturen (p. 11)

De raad is tevreden met de geplande evaluatie van de werking van de **examencommissie** van de Vlaamse Gemeenschap.

Voor het optimaliseren van het behalen diploma secundair onderwijs via volwassenenonderwijs en via de examencommissie, verwijst de raad naar recente adviezen van de Raad Levenslang en Levensbreed Leren.

Relevante adviezen:

Raad Levenslang en Levensbreed Leren, *Advies over het voorstel van opleidingsprofiel aanvullende algemene vorming*, 9 november 2010.

Raad Levenslang en Levensbreed Leren, *Advies over tweedekansleerwegen voor het behalen van een diploma secundair onderwijs*, 9 november 2010.

Advies in voorbereiding

De Algemene raad plant een advies over een actief kwalificerend beleid.

3.2.6 OD 2.6 Het hoger beroepsonderwijs concreet vorm geven (p. 11)

In het algemeen vraagt de raad of de uitrol van HBO 5 en Se-n-se haalbaar is, gelet op het ontbreken van middelen. De raad betreurt dat heel het HBO 5 en Se-n-se-verhaal on hold staat. Op veel punten bestaat er nog onduidelijkheid over de concrete invulling van HBO 5 en Se-n-se.

De periode van omvorming wordt uitgebreid tot 1 januari 2014, eind juni 2011 zullen de eerste **onderwijskwalificaties HBO** rond zijn en de instellingen kunnen de eerste dossiers indienen eind november 2011. De raad vraagt zich af hoe deze data met elkaar sporen en vraagt naar verduidelijking van de samenhang in deze dossiers (bvb. over de rol van de alternatieve referentiekaders).

Eind 2010 verwacht de overheid de goedkeuring van het kader voor de **Toets Nieuwe Opleidingen voor HBO5**. Verwijzend naar het advies over HBO 5 en Se-n-se herhaalt de Vlor zijn vraag om hierover advies te kunnen uitbrengen.

I.v.m. de **omzetting van studiepunten naar lestijden** bereidt de minister een besluit voor. De raad vraagt zich af of dat niet via een decreet geregeld moet worden gezien het gaat om de financiering van HBO 5. De Raden Levenslang en Levensbreed Leren en de Raad Secundair onderwijs bereiden een insteek voor m.b.t. deze omzetting.

De raad merkt op dat het decreet nagenoeg geen modaliteiten voorziet voor intensieve samenwerking tussen instellingen. De beleidsbrief kondigt aan incentives te zullen hanteren voor de bevordering van de samenwerking, maar geeft geen informatie over concrete bepalingen en

timing. Voor het overleg met aanbieders van HBO 5-opleidingen om hun onderlinge **samenwerking** versterken, vraagt de raad om rekening te houden met de aanbevelingen uit het advies HBO-SAM.

Relevante adviezen:

Algemene Raad, *Advies over het voorontwerp van decreet hoger beroepsonderwijs*, 9 oktober 2008.

Algemene Raad, *Advies over samenwerking in het HBO*, 26 november 2009.

3.2.7 OD 2.7 Het hoger onderwijslandschap vorm geven en rationaliseren (p.12)

De Vlor vraagt zich af of de timing waarmee de minister, via decreten, de doelstellingen zal realiseren uit de beleidsnota over de **hervorming van het hoger onderwijs** en van de beslissing Vlaamse regering 16 juli 2010, haalbaar is.

De raad brengt de hervorming van het hoger onderwijslandschap in verband met de evaluatie van het financieringsdecreet en pleit voor een grondige evaluatie van de rationalisatie-instrumenten uit het financieringsdecreet. Deze moeten afgestemd worden op de geplande hervorming van het hoger onderwijs.

De Vlor is tevreden met de voorgenomen evaluatie van het **toelatingsexamen arts-tandarts**, zoals gevraagd in het *Advies over de Beleidsnota 2009-2014*.

De raad vraagt om werk te maken van een spoedige afwerking van het geplande decreet studentenvoorzieningen.

3.2.8 OD 2.8 De participatie aan het hoger onderwijs verhogen, in het bijzonder van jongeren uit kansengroepen (p. 13)

De Vlor is tevreden dat de minister is ingegaan op de vraag van de Raad Hoger Onderwijs om de beheersovereenkomsten i.k.v. het **Aanmoedigingsfonds** te verlengen.

De Vlor is eveneens tevreden over de plannen voor de automatische toekenning en over de uitbreiding van de **studiefinanciering** naar HBO 5 en volwassenenonderwijs. Niettemin dient het sociaal statuut van de HBO 5-student nog verder ingevuld.

De raad vraagt de overheid om werk te maken van een evaluatie van bestaande misbruiken van studiefinanciering. Door bepaalde hiaten in het huidige fiscaal gebaseerde systeem zijn die nog altijd mogelijk.

Tevens vraagt de raad om werk te maken van de vraag die de Raad Hoger Onderwijs eerder stelde m.b.t. een meer uitgebreide definitie van studenten met een functiebeperking (in de berekening van de financiering nu beperkt tot de doelgroep ingeschreven bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)).

De Vlor is tevreden met het opstarten van een onderzoek naar **studiekosten in het volwassenenonderwijs**. De Raad Levenslang en Levensbreed Leren plant een probleemverkenning over het wegwerken van drempels voor levenslang leren. In dat kader vraagt de Vlor dat het departement de inventarisatie van bestaande ondersteuningsmaatregelen voor de raad beschikbaar zou maken zodat dit werk meegenomen kan worden in de verkenning.

Relevante adviezen:

Raad Hoger Onderwijs, *Advies over de invulling van het VN-verdrag voor gelijke rechten voor personen met een handicap voor het Vlaamse hoger onderwijs*, 24 juni 2010.

Raad Hoger Onderwijs, *Advies over het sociaal statuut van de student*, 10 maart 2009.

Algemene Raad, *Advies over samenwerking in het HBO*, 26 november 2009

Documenten in voorbereiding:

Raad Levenslang en Levensbreed Leren, geplande verkenning van de stimuli voor cursisten levenslang leren / wegwerken drempels voor levenslang leren (timing nog te bepalen).

Raad Hoger Onderwijs, *Visietekst over armoede en hoger onderwijs* (gepland voor december 2010).

3.2.9 OD 2.9 Studeren in het buitenland stimuleren (p. 14)

De raad is tevreden met de vertaling van de 'Youth on the Move'-initiatieven in de vorm van een actieplan voor Vlaanderen. De raad hoopt dat de minister hierbij rekening houdt met de adviezen van de Raad Hoger Onderwijs over mobiliteit van studenten en staf.

De raad stelt vast dat er in de beleidsbrief geen aandacht is voor studeren in het buitenland door leerlingen van het secundair onderwijs. Nochtans biedt de omzendbrief 'Afwezigheden en in- en uitschrijvingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs en het deeltijds secundair onderwijs' een kader om individuele leerlingen van het secundair onderwijs een periode in het buitenland te laten studeren. De raad vraagt om deze maatregel de nodige bekendheid te geven.

Relevante adviezen:

Raad Hoger Onderwijs, *Advies over de taalregeling hoger onderwijs*, 11 maart 2008.

Raad Hoger Onderwijs, *Advies over studentenmobiliteit*, 24 juni 2010.

Advies in voorbereiding:

De Raad Hoger Onderwijs werkt aan een advies over stafmobiliteit (tegen eind 2010).

3.2.10 OD 2.10 Onderzoek en innovatie stimuleren (p. 15)

De raad vraagt hier aandacht voor de verdiensten van het PWO in de professionele bacheloropleidingen, ook in andere opleidingen dan de lerarenopleidingen. Het gaat om onderzoek dat direct bruikbaar is in het betreffende werkveld én daarenboven belangrijk is voor curriculumontwikkeling en -vernieuwing in de professionele bacheloropleidingen.

De raad merkt op dat de minister over de ontwikkeling van 'edugames' ook overleg wil opstarten met ICT-opleidingen. Het is echter essentieel dat eerst nagedacht wordt over de pedagogisch-didactische concepten die dergelijke games begeleiden. Er is een multidisciplinaire aanpak nodig, waarbij ook de lerarenopleiding betrokken wordt. Enkel zo kunnen deze games een interactief hulpmiddel worden om het onderwijs aantrekkelijker te maken.

De raad mist in dit deel een verwijzing naar het stimuleren van onderzoek en innovatie in het secundair onderwijs.

Wat de opmerking betreft over het gebruik van relevant wetenschappelijk onderzoek in de lerarenopleidingen, verwijst de raad naar zijn recente advies, op basis van het project Praktijkgericht onderwijsonderzoek, over 'kennisontwikkeling voor de onderwijspraktijk'.

Relevante adviezen:

Raad Hoger Onderwijs en VRWI, *Onderwijs: kiem voor onderzoek en innovatie*, 13 mei 2008.

Algemene Raad, *Kennisontwikkeling voor de onderwijspraktijk. Bouwstenen voor beleid en praktijk*, 25 maart 2010.

3.2.11 OD 2.11 Participatie aan levenslang leren verhogen (p. 15)

Voor de tussentijdse evaluatie van het decreet volwassenenonderwijs, alsook voor de discussienota inzake een geïntegreerd **EVC-beleid**, verwacht de Vlor dat hij door de minister om formeel advies gevraagd zal worden.

Inzake de opmaak van een **beroepscompetentieprofiel** voor de begeleider/lesgever in afstandslernen, zal de raad op basis van zijn formele adviesbevoegdheid, later advies uitbrengen.

De raad merkt op dat in de passage over afstandslernen, de basiseducatie is vergeten.

De raad vraagt te verduidelijken waaruit de aanmoediging van universiteiten en hogescholen op het vlak van **blended learning** concreet zal bestaan. In de beleidsbrief is dat eerder vaag geformuleerd.

Relevante adviezen:

Algemene Raad, *Advies over eerder verworven competenties*, 22 september 2010.

3.2.12 OD 2.12 De digitale kloof wegwerken (p. 16)

De Vlor is tevreden met de voorgenomen actualisatie van het **opleidingsprofiel ICT** van de basiseducatie. De raad vraagt de overheid om te verduidelijken wat de 'afstemming op leerplichtonderwijs' betekent.

Relevante adviezen

Raad Levenslang en Levensbreed Leren, *Advies over voorstellen van opleidingsprofielen voor de basiseducatie en voor het secundair volwassenenonderwijs*, 26 februari 2010.

3.3 SD 3 - Het leren van het Nederlands en vreemde talen stimuleren om mee te doen in de geglobaliseerde samenleving (p. 16)

De raad vraagt verduidelijking over de bedoeling van een **nieuwe talennota** in relatie tot de vorige talennota en de lopende implementatie ervan. De raad vraagt om advies te kunnen uitbrengen over deze nieuwe talennota.

Wat de positie van het **Engels** betreft, bevestigt de raad dat deze discussie inderdaad nog gevoerd moet worden. De raad wil dat de Vlor betrokken wordt bij deze discussie.

Relevante adviezen

Raad Basisonderwijs, *Advies over vreemdetalenonderricht voor jonge kinderen*, juni 2004.

3.3.1 OD 3.1 Nieuwe ontwikkelingsdoelen en eindtermen implementeren (p. 16)

De raad merkt op dat de **communicatiecampagne** over de implementatie van de eindtermen/ontwikkelingsdoelen taalbeschouwing lager onderwijs en 1ste graad secundair onderwijs te laat komt (op een moment dat de eindtermen al geïmplementeerd worden in het veld) en vraagt zich af waarom precies voor deze set eindtermen naar een communicatiestrategie verwezen wordt.

3.3.2 OD 3.2 Het leren van het Nederlands in de scholen versterken (p. 16)

De raad is tevreden met de voorgenomen evaluatie van de impact van de maatregel inzake **toelatingsvoorwaarden lager onderwijs en de taalproef**, maar vraagt verduidelijking bij het opzet van deze evaluatie. De raad vraagt dat het werkveld betrokken wordt bij de vraagstelling en het opzet van het evaluatieonderzoek.

De raad benadrukt het belang van talenkennis voor de **instroom in het hoger onderwijs**. Wanneer op het einde van het secundair onderwijs het Nederlands nog bijgeschaafd moet worden, komt dat eigenlijk al te laat. Het is belangrijk om met een stevige basis te beginnen. Het kleuteronderwijs is hierin een uiterst belangrijke schakel.

I.v.m. de **starterstoets** voor de lerarenopleidingen wijst de raad op een verband met het lopende debat over het lerarenberoep.

3.3.3 OD 3.3 Nederlands als tweede taal stimuleren (p. 17)

De raad is tevreden dat er een adviesvraag komt over de **evaluatie van het afsprakenkader NT2**. De raad vraagt om ook advies te kunnen geven over de vraag (of een eventueel voorstel vanwege de overheid) in hoeverre de niveautoetsen van de Huizen van het Nederlands kunnen leiden tot automatische vrijstellingen van bepaalde opleidingsonderdelen NT2.

3.3.4 OD 3.4 Strategisch Plan Geletterdheid verder uitvoeren (p. 17)

De raad vraagt om advies te kunnen uitbrengen over een nieuw strategische plan geletterdheid.

Relevante adviezen

Algemene Raad, *Naar een duurzame geletterdheid. Advies naar aanleiding van de stand van zaken bij het strategisch plan 'Geletterdheid Verhogen' 2005-2011*, 25 maart 2010.

3.3.5 OD 3.5 Het leren van vreemde talen intensifiëren (p. 18)

De raad is tevreden over de voorgenomen evaluatie van het **OETC-project**, zoals al eerder gevraagd in het advies van december 2008 over het Groenboek migratie. De Vlor vraagt om het opzet van de evaluatie en de wijze waar resultaten gepubliceerd zullen worden te verduidelijken.

Relevante adviezen

Algemene Raad, *Reactie op het Groenboek migratie en mobiliteit: uitdagingen en kansen voor Europese onderwijssystemen*, 18 december 2008.

3.3.6 OD 3.6 Een taalbeleid in elke school aanmoedigen (p. 19)

De raad merkt op dat de beleidsbrief de begrippen 'taalbeleid' en 'talenbeleid' door elkaar gebruikt en pleit voor een helder gebruik van deze begrippen.

De raad stelt vast dat de overheid zwaar inzet en investeert in de ontwikkeling van **toetsen en screeningsinstrumenten**. De raad vraagt zich af of deze investering in verhouding staat tot de nood aan remediëring. De raad merkt verder op dat gebruik van SALTO in basisonderwijs nog niet geëvalueerd is, terwijl er nu al een dergelijke toets voor het secundair onderwijs wordt aangekondigd.

De raad vraagt ook hier naar verduidelijking over de relatie met de plannen voor de hervorming secundair onderwijs (zie ook hoger bij algemene bedenkingen).

De raad wijst op de complexiteit van het toekennen van een **kwaliteitslogo**. Welke zijn de criteria? Hoe zullen die bepaald worden? Welke rol speelt AKOV hier? Daarenboven leren de proeftuinen dat wat werkt voor de ene school dat niet noodzakelijk doet in een andere school.

3.4 SD 4 - Leerlingen voorbereiden op een succesvolle start op de arbeidsmarkt (p. 19)

Over het algemeen betreurt de raad dat onder deze strategische doelstelling weinig aandacht uitgaat naar beroepsgericht opleiden in het **buitengewoon secundair onderwijs**.

3.4.1 OD 4.1 Duurzaam samenwerken tussen Onderwijs, Werk en Vorming (p. 19)

De Vlor hecht veel belang aan de afstemming van de kwaliteitssystemen van de verschillende beroepsgerichte opleidingen en zal dat nauwlettend opvolgen.

Relevante adviezen

Algemene Raad, *Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de kwalificatiestructuur*, 9 oktober 2010.

3.4.2 OD 4.2 De Vlaamse kwalificatiestructuur invullen (p. 19)

De raad is tevreden dat de 'resterende knelpunten' inzake de implementatie van de **Vlaamse kwalificatiestructuur** zullen worden opgelost maar wijst er op (zie adviezen van zowel de VLOR als de SERV) dat er ook aantal fundamentele knelpunten bestaan. De raad hoopt dat de minister ook deze knelpunten aanpakt.

Relevante adviezen

Algemene Raad, *Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de kwalificatiestructuur*, 9 oktober 2010.

3.4.3 OD 4.3 Werkplekieren uitbreiden en de kwaliteit ervan verzekeren (p. 20)

In verband met de omzendbrief **werkplekieren** vindt de Vlor het goed dat er een duidelijke definitie komt voor werkplekieren. De raad dringt er op aan om hier ook een decretaal kader voor te voorzien.

De raad formuleert een paar aandachtspunten/knelpunten in verband met werkplekieren:

- De raad merkt op dat de omzendbrief ook geldt voor voltijds secundair onderwijs in het volwassenenonderwijs.
- De raad pleit er voor om de sociale partners te betrekken bij het uitwerken van een definitie van werkplekieren. Dat zal de praktische haalbaarheid ten goede komen. In de marge hiervan leeft de vraag wat er komt na de competentieagenda.
- De raad vraagt aandacht voor een mogelijk knelpunt, dat scholen en bedrijven op het vlak van stages en werkplekieren ongelijke partners zijn. Scholen zijn gebonden aan allerlei verantwoordingsplichten terwijl de bedrijven met wie ze samenwerken dat vrijwillig doen (bvb. bij beoordelingen) en scholen dus ook geen eisen kunnen stellen. In die zin is een versterking en uitdieping van de sectorconvenants belangrijk.
- Een ander aandachtspunt inzake werkplekieren is dat er in de praktijk veel aan het evolueren is terwijl een juridisch kader ontbreekt. De raad vraagt daarvoor een juridisch kader te voorzien.
- De raad vraagt om ook voor leerlingen in niet-arbeidsmarktgerichte opleidingen een juridisch kader te voorzien waardoor leerlingen praktijkervaring kunnen opdoen in het bedrijfsleven.

Relevante adviezen:

Raad Levenslang en Levensbreed Leren, *Advies over de specificiteit van werkplekieren in het volwassenenonderwijs*, 10 februari 2009.

3.4.4 OD 4.4 Leren en werken consolideren (p. 20)

In verband met de toeleiding naar de **Centra voor Leren en Werken** vestigt de Vlor de aandacht op het knelpunt dat het huidige financieringsmechanisme (op basis van OD XX) de centra DBSO niet langer stimuleert om lerenden door te sturen naar een persoonlijk ontwikkelingstraject in de Centra voor Deeltijdse Vorming.

In zijn advies over Leren en Werken vroeg de Raad Secundair Onderwijs naar de evaluatie van het **voltijds engagement**. De Vlor is tevreden dat er nu sprake is van een onderzoek naar leren en werken.

Relevante adviezen

Raad Secundair Onderwijs, *Advies over de evaluatie van het decreet betreffende het stelsel van Leren en Werken*, 3 juni 2010.

Adviezen in voorbereiding

De Raad Secundair Onderwijs bereidt een advies voor over de oriëntatienota hervorming secundair onderwijs.

3.4.5 OD 4.5 De beroepsopleidingen versterken (p. 21)

Volgens de raad ontbreekt hier de uitwerking van een aantal doelstellingen die in de beleidsnota 2009-2014 werden aangekondigd. De beleidsnota stelde instrumenten te zullen creëren voor de tijdige detectie van behoeften in de samenleving op lange termijn i.f.v. het plannen van opleidingen. Ook de afstemming van het opleidingsaanbod met de zorg- en gezondheidssector en de uitbreiding van het opleidingsaanbod 'technici voor de toekomst' krijgt geen vermelding meer in deze beleidsbrief.

De inkorting van **programmatieprocedures** vindt de Vlor positief indien dat mogelijk maakt sneller in te spelen op bepaalde evoluties.

De Vlor vraagt de overheid om waar mogelijk en zinvol rekening te houden met de aanbevelingen uit het OESO-rapport (2010) *Learning for Jobs – The OECD Policy Review of Vocational Education and Training (VET)*.

In verband met **groene technologie** verwijst de raad naar zijn recente advies over de Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling. De Vlor vindt het belangrijk dat de sociale partners aspecten van duurzaamheid omschrijven in de beroepscompetentieprofielen. Op die manier worden duurzaamheidsaspecten gegarandeerd meegenomen in de beroepsgerichte opleidingen. Verder merkte de Vlor in dat advies op dat de aspecten van duurzaamheid niet alleen in de curricula van de bouwgerichte opleidingen verwerkt moeten worden. In het advies over nieuwe structuuronderdelen van het secundair onderwijs van 24 maart 2009 stelt de Vlor dat het aspect duurzaamheid algemene ingang in het onderwijs kent en dat het van toepassing is op alle opleidingen.

Relevante adviezen

Algemene Raad, *Advies over de Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling*, 23 september 2010.

Raad Secundair Onderwijs, *Advies over nieuwe structuuronderdelen van het secundair onderwijs*, 24 maart 2009.

3.4.6 OD 4.6 Werk maken van de beroepskolom (p. 21)

De ontwikkeling van de **beroepskolom** werd al aangekondigd in de Beleidsnota 2009-2014. De raad wil hierover concretere informatie, onder meer over de relatie tot het beleid inzake de Vlaamse Kwalificatiestructuur.

3.4.7 OD 4.7 De Regionale Technologische Centra verder uitbouwen (p. 21)

De raad vraagt verduidelijking over de plannen om de **regionale technologische centra** te evalueren.

De raad herhaalt de vraag uit een vorig advies om de werking van de RTC's uit te breiden naar het volwassenenonderwijs en daar ook de nodige middelen voor te voorzien.

Relevante adviezen

Algemene Raad, *Advies over externe certificering in onderwijs*, 25 juni 2009.

Algemene Raad, *Advies over de decreetwijziging betreffende de Regionale Technologische Centra (RTC)*, 25 november 2010.

3.4.8 OD 4.8 Stimuleren van loopbanen in wetenschap en technologie (p. 21)

Relevante adviezen

Raad Hoger Onderwijs en VRWI, *Onderwijs: kiem voor onderzoek en innovatie*, 13 mei 2008.

3.4.9 OD 4.9 Topsportscholen evalueren (p. 22)

Door de uitweiding over een mogelijke uitbreiding van het topsportbeleid naar de **culturele sector**, dekt de titel van deze operationele doelstelling de inhoud niet meer. De raad vraagt verduidelijking over het verband met kunstsecundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs. De raad herkent hier opnieuw een mogelijke voorafname op de hervorming van het secundair onderwijs (zie opmerking bij de algemene bedenkingen).

3.5 SD 5 - De leraar erkennen als sleutelfiguur in de vorming van open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden (p. 22)

De raad vraagt om in het beleid voldoende aandacht te hebben voor de instroom, doorstroom en uitstroom van **kansengroepen in de lerarenopleiding**. In het kader van de democratisering van het onderwijs, is het belangrijk dat het lerarenkorps 'diverser' wordt.

3.5.1 OD 5.1 Een professioneel personeelsbeleid mogelijk maken (p. 22)

De Vlor zal in dit advies geen uitspraken doen over materie die onderwerp is van het loopbaan debat ter voorbereiding van het loopbaanpact.

Wat de ontwikkeling van een **educatieve portaal** betreft, is de raad van oordeel dat dit geen kerntaak is van de overheid (zie ook hoger bij de algemene bedenking over overheidssturing).

Relevante adviezen

Algemene Raad, *Kennisontwikkeling voor de onderwijspraktijk. Bouwstenen voor beleid en praktijk*, 25 maart 2010.

3.5.2 OD 5.2 Hoger gekwalificeerden inzetten (p. 23)

De Vlor zal in dit advies geen uitspraken doen over materie die onderwerp is van het loopbaan debat ter voorbereiding van het loopbaanpact.

3.5.3 OD 5.3 Nascholing en werkplekleren stimuleren (p. 23)

De Vlor zal in dit advies geen uitspraken doen over materie die onderwerp is van het loopbaan debat ter voorbereiding van het loopbaanpact.

3.5.4 OD 5.4 De lat voor de initiële lerarenopleiding hoger leggen (p. 23)

De raad merkt in het algemeen op dat op langere termijn voldoende aandacht zal moeten gaan naar alle repercussies van de plannen inzake de hervorming secundair onderwijs op de lerarenopleidingen.

De Vlor vraagt dat het werkveld, in het bijzonder de **lerarenopleidingen**, betrokken worden bij het ontwerpen van de vraagstelling en het opzet van de **evaluatie**. In het advies van februari 2006 over het voorontwerp van decreet betreffende lerarenopleidingen, werd o.m. gevraagd om op korte termijn het effect van de toename van het stagevolume te evalueren.

Om kwaliteitsvolle leraren te kunnen opleiden is het cruciaal dat zij alle **stages** die in het curriculum voorzien zijn in de beste omstandigheden kunnen vervullen. De raad ondersteunt de idee dat er voor alle regio's oplossingen nodig zijn. In bepaalde regio's zijn er al initiatieven voor

coördinatie genomen. Vooraleer een nieuwe structuur in het leven te roepen, zou de overheid dat eerst moeten bekijken.

Voor de plannen rond het structureel maken van **student tutoring** herinnert de Vlor aan zijn advies van november 2008 waar hij stelde dat het een keuze moet blijven van de school en van de instelling hoger onderwijs. De raad vraagt zich in elk geval af of de overheid niet beter de evaluatie van de lerarenopleidingen afwacht vooraleer dit project structureel te maken. Pas dan is een discussie ten gronde zinvol.

De raad vraagt in het kader van de lerarenopleidingen meer aandacht voor de **didactiek volwassenenonderwijs**. Dat is vooral in de initiële lerarenopleidingen onvoldoende uitgewerkt.

Relevante adviezen

Algemene Raad, *Advies over Student tutoring*, november 2008.

3.5.5 OD 5.5 Het beleidsvoerend vermogen van scholen versterken (p. 24)

De titel van deze operationele doelstelling is veel breder dan de specifieke actie die wordt aangekondigd. De raad vraagt om het debat over beleidsvoerend vermogen niet te verengen tot het functioneren van de directeur.

Relevante adviezen:

Algemene Raad, *Advies over het voorontwerp van decreet betreffende kwaliteit in onderwijs*, 25 september 2008.

Raad Basisonderwijs, *Advies over betere ondersteuning van de directeur basisonderwijs*, 19 oktober 2008.

3.5.6 OD 5.6 De rechtspositie in het hoger onderwijs stroomlijnen (p. 24)

De Vlor doet in dit advies geen uitspraken over materie die voorwerp is van syndicaal overleg.

3.6 SD 6 - De maatschappelijke verwevenheid van onderwijs met lokale, regionale en internationale netwerken versterken (p. 24)

3.6.1 OD 6.1 Het pedagogisch partnerschap tussen scholen en ouders ondersteunen (p. 24)

De minister kondigt een evaluatie aan van de huidige **beheersovereenkomst** met de ouderkoepels en zal in volgende overeenkomst opnieuw een aantal thema's centraal stellen. De raad verwacht dat de lopende probleemverkenning van de Vlor over de relatie gezin-school een relevante aanzet kan geven voor de invulling deze overeenkomst.

3.6.2 OD 6.2 Brede scholen realiseren (p. 24)

De raad vraagt meer duidelijkheid over de timing en de opdracht van de **beleidsdomeinoverschrijdende projectwerkgroep** die de minister zal installeren. De Vlor wil graag betrokken worden bij de discussies over het beleid inzake brede school.

De raad neemt op dit moment afstand van de zinsnede uit de beleidsbrief, dat andere instellingen, bvb. de voorschoolse kinderopvang, de kern kunnen worden van een brede school.

De Vlor zal in het voorjaar 2011 een intern onderzoek uitvoeren naar het concept brede school.

3.6.3 OD 6.3 De regierol van de gemeenten in het lokaal flankerende onderwijsbeleid verstevigen (p. 25)

De gemeenten werden reeds bevraagd over het gebruik van **sociale en andere voordelen**. De raad vindt dat ook de onderwijsverstrekkers en het onderwijspersoneel betrokken moeten worden in deze gesprekken, met name voor het inventariseren van de knelpunten.

De Vlor vraagt om advies te kunnen uitbrengen over de aangekondigde conceptnota over de **regiefunctie van de gemeente** en de **afstemming met het Lokaal Overlegplatform**.

3.6.4 OD 6.4 Scholengemeenschappen versterken (p. 25)

De Algemene Raad van de Vlor bracht op 25 november 2010 een advies uit over het **mini-decreet**.

Relevante adviezen:

Raad Basisonderwijs, *Advies over de scholengemeenschappen basisonderwijs*, 9 juni 2010.

Adviezen in voorbereiding:

Algemene Raad, *Advies over het voorontwerp van decreet betreffende scholengemeenschappen in het basis- en secundair onderwijs*, 25 november 2010.

3.6.5 OD 6.5 Het onderwijs in de centrumsteden versterken (p. 25)

De raad vindt dat het overleg over **capaciteitsuitbreiding** niet enkel met de gemeenten dient te gebeuren maar ook met scholen en met het onderwijspersoneel.

De Vlor waardeert dat de overheid een grondige analyse plant van de **indicatoren** (demografisch, mobiliteit).

Relevante adviezen

Algemene Raad, *Advies over OD XX*, 11 maart 2010.

Algemene Raad, *Advies over de uitdagingen voor de schoolinfrastructuur*, 29 april 2010.

3.6.6 OD 6.6 Het onderwijs in Brussel aanpakken (p. 26)

In verband met de **leerplichtcontrole** verwijst de raad naar het advies van 25 november 2010 over de experimentele aanmeldingsprocedure waarin gevraagd wordt om na te gaan wat de gevolgen zijn voor kleuterparticipatie in Brussel.

Adviezen in voorbereiding:

Algemene Raad, *Advies over de experimentele aanmeldingsprocedures*, 25 november 2010.

3.6.7 OD 6.7 De internationale dimensie van het onderwijs(beleid) verder vorm geven (p. 27)

De Vlor verwijst voor deze doelstelling naar zijn eerder uitgebracht globaal advies op eigen initiatief over **internationalisering**.

Relevante adviezen:

Algemene Raad, *Naar een sterkere internationalisering van het Vlaamse onderwijs*, 20 december 2007.

3.6.8 OD 6.8 Gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's sneller erkennen (p. 27)

Voor de **gelijkwaardigheid en de erkenning van diploma's** in het hoger onderwijs herinnert de raad aan het advies van de Raad Hoger Onderwijs van oktober 2009. Het advies geeft een voorzet voor zowel de principes, de inhoud als de organisatie van de procedure.

Relevante adviezen:

Raad Hoger Onderwijs, *Advies over de gelijkwaardigheids-erkenning van buitenlandse diploma's in het hoger onderwijs in Vlaanderen*, 13 oktober 2009.

3.7 SD 7 - Ervoor zorgen dat elke onderwijsinstelling topkwaliteit kan bieden (p. 28)

3.7.1 OD 7.1 De interne kwaliteitszorg van de instellingen versterken (p. 28)

Wat het structureel **overleg tussen de overheid en de pedagogische begeleidingsdiensten** betreft, vraagt de raad zich af of hier niet eerder bedoeld is het overleg tussen overheid en inrichtende machten.

Relevante adviezen:

Algemene Raad, *Advies over het voorontwerp van decreet betreffende kwaliteit in onderwijs*, september 2008.

3.7.2 OD 7.2 Informatierijke omgevingen ontwikkelen (p. 29)

De Vlor vraagt verduidelijking over de uitbouw van een **kenniscentrum**. Wat is het verband met gegevensverzameling i.k.v. leerlingenbegeleiding? Hoe zal de behoefteanalyse gebeuren en wie wordt bevraagd?

3.7.3 OD 7.3 De externe kwaliteitszorg verder uitbouwen (p. 30)

In verband met de implementatie van het **kwaliteitsdecreet**, herinnert de Vlor aan het advies van september 2008 waarin hij een reeks aandachtspunten samenvatte i.v.m. de algemene beleidsontwikkeling, de ondersteuning van de instellingen, de werking van de inspectie.

De raad merkt op dat het begrip '**collectief huisonderwijs**' geen legistische term is. De raad vindt echter dat er wel een regelgevend kader nodig is dat het onderscheid tussen collectief en individueel huisonderwijs onderbouwt.

Het samen lezen van OD 7.3 en OD 7.4, die handelt over het hoger onderwijs, leidt de raad tot de waarschuwing dat ook voor het leerplichtonderwijs de organisatie van de interne en externe kwaliteitszorg niet tot lastenverhoging mag leiden.

Relevante adviezen:

Algemene Raad, *Advies over het voorontwerp van decreet betreffende kwaliteit in onderwijs*, 25 september 2008.

3.7.4 OD 7.4 Kwaliteitszorg in het hoger onderwijs herzien (p. 30)

In verband met het nieuwe **accreditatiestelsel** waarvan eind 2010 een voorontwerp verwacht wordt, verwijst de raad naar de aandachtspunten uit het Advies van de Raad Hoger Onderwijs over het NVAO-voorstel voor een nieuw accreditatiestelsel (december 2009). De raad vraagt ook met aandring om de vooropgestelde timing van het decreet te respecteren, zodat de instellingen een basis hebben voor de implementatie.

De raad merkt op dat **kwaliteitszorg** in het hoger onderwijs, binnenkort ook betrekking zal hebben op HBO5 en SENSE. Hierover is de Beleidsbrief niet duidelijk.

De raad merkt op dat in deze operationele doelstelling ook verwezen wordt naar 'studentgeoriënteerd onderwijs'. De Raad Hoger Onderwijs bereidt hierover ook een advies/visietekst voor.

Relevante adviezen:

Raad Hoger Onderwijs, *Advies over het NVAO-voorstel voor een nieuw accreditatiestelsel*, 15 december 2009.

Algemene Raad, *Advies over studiekeuze naar het hoger onderwijs*, 28 januari 2010.

Adviezen/documenten in voorbereiding:

Raad Hoger Onderwijs, advies of visietekst over studentgeoriënteerd onderwijs.

3.7.5 OD 7.5 Wachtrijen bij de inschrijvingen oplossen (p. 31)

Gelijktijdig met dit advies over de beleidsbrief formuleert de Vlor op eigen initiatief een advies over de **experimentele aanmeldingsprocedure**.

De raad beklemtoont dat voor dit dossier de timing cruciaal is en dat het met alle partners besproken moet worden.

Verder is de raad van oordeel dat niet alleen de experimentele aanmeldingsprocedure, maar het geheel van het **inschrijvingsrecht** geëvalueerd moet worden.

Adviezen in voorbereiding:

Algemene Raad, *Advies over de experimentele aanmeldingsprocedures*, 25 november 2010.

3.7.6 OD 7.6 Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gerichter in te zetten waar ze het meest nodig zijn (p. 31)

De raad vraagt naar verduidelijking van de timing voor de ontwikkeling van het nieuwe systeem en beklemtoont het belang van simulaties.

In verband met de verlenging van de **GOK-cyclus** voor het basisonderwijs met een jaar, vraagt de raad om verduidelijking. Wat zullen de modaliteiten zijn voor deze verlenging? Zullen scholen nieuwe actieplannen moeten indienen?

De raad is er om bekommerd dat het nieuwe omkaderingssysteem in het kleuteronderwijs effectief leidt tot kleinere klassengroepen.

3.7.7 OD 7.7 Nieuwe financiering leerplichtonderwijs en de maximumfactuur evalueren (p. 32)

In vorige adviezen vroeg de raad herhaaldelijk naar een **evaluatie van de maximumfactuur**. De Vlor is tevreden dat de evaluatie dit schooljaar zal worden afgerond.

De raad is voorstander om in het geheel van de problematiek rond **kostenbeheersing secundair onderwijs**, bij het ontwikkelen van initiatieven/maatregelen, rekenschap te geven van eventuele verschillen tussen graden. In het bijzonder voor de eerste graad zou onderzocht kunnen worden of daar niet een specifieke benadering mogelijk is.

3.7.8 OD 7.8 Financiering van het hoger onderwijs evalueren en bijsturen (p. 32)

Een grondige en dringende evaluatie van het financieringsdecreet is dringend nodig. De Vlor wenst betrokken te worden bij de vraagstelling en het opzet van deze evaluatie.

Over de transparantie-instrumenten en indicatoren zal de Raad Hoger Onderwijs later dit jaar een advies uitbrengen.

3.7.9 OD 7.9 Regelgeving vereenvoudigen en transparanter maken (p. 33)

Voor het evaluatieonderzoek naar de **effecten van het flexibiliseringsdecreet** vraagt de raad naar verduidelijking bij de doelstelling en het opzet van het onderzoek en vraagt hij dat het werkveld betrokken wordt.

Wat het reglementair kader voor de **(semi)residentiële internaatsopvang** (kwaliteitstoezicht) betreft, beklemtoont de raad dat het hoogdringend is hiervoor maatregelen te nemen. Voor instellingen die volledig onder de bevoegdheid van onderwijs vallen, moet het overleg met Welzijn niet afgewacht worden.

Relevante adviezen/documenten:

Vlaamse onderwijsraad (2007), *Flexibilisering Hoger Onderwijs. Een verkenning*.

3.7.10 OD 7.10 Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs verbeteren (p. 34)

De raad is van oordeel dat de problematiek van het leerlingenvervoer met hoogdringendheid aangepakt moet worden.

Er is meer duidelijkheid nodig over de reikwijdte van het voorgestelde decreet. Gaat het enkel over buitengewoon onderwijs, zoals de titel doet vermoeden, of zal het decreet van toepassing zijn voor heel de onderwijssector?

3.8 SD 8 - Investeren in duurzame en moderne infrastructuur(p. 34)

De raad vraagt dat de minister werk maakt van de uitvoering van wat in de operationele doelstelling 8.1 (2de alinea) van zijn Beleidsnota 2009-2014 staat. Om te garanderen dat alle stakeholders structureel betrokken worden, moet AGIO n omgevormd worden tot een extern verzelfstandigd agentschap.

3.8.1 OD 8.1 Scholen uitbouwen tot uitnodigende en stimulerende werk- en leefomgevingen (p. 34)

In het kader van de waardering van de beroepsgerichte vorming waardeert de Vlor de investeringsrondes voor uitrustingsgoederen.

De raad vraagt ook aandacht voor het uitbouwen van faciliterende ruimten voor consulten op school. Dat is in het belang van zowel de privacy van de leerlingen als van de werkomstandigheden van het personeel. Er bestaan op dat vlak wettelijke verplichtingen en de overheid moet hierin verantwoordelijkheid nemen.

3.8.2 OD 8.2 Aandacht voor het duurzaam karakter van de schoolinfrastructuur (p. 36)

Relevante adviezen:

Algemene Raad, *Advies over de uitdagingen voor de schoolinfrastructuur*, 29 april 2010.